

Handläggare: Ulf Adaktusson
Telefon: 50829808

Till
Kommunstyrelsen

Stockholms miljöprogram 2012- 2015

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Stadsledningskontorets förslag till Stockholms miljöprogram 2012-2015, bilaga 1, godkänns.
2. Riktlinjen ”Hållbar stadsutveckling”, Dnr 303-2256/2009, utgår som styrdokument i och med antagandet av Stockholms miljöprogram 2012-2015.

Staffan Ingvarsson
Tillförordnad stadsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gavs i budget för 2011 uppdrag att ta fram ett förslag till miljöprogram för perioden 2011-2015. Det förslag som framtagits innehåller sex inriktningsmål samt 31 delmål. Uppföljningsansvaret för delmålen fördelas på nämnder och styrelser efter rådighet, medan kommunstyrelsen har det samlade rapporteringsansvaret för programmet utifrån ansvaret för verksamhetsområdesmålet ”Stockholms livsmiljö ska vara hållbar”. Förslaget till miljöprogram har tagits fram i samarbete med förvaltningar och bolag som ställt sin expertkompetens till förfogande för projektorganisationen. Förslaget till miljöprogram bygger vidare på den framgångsfaktor som präglat nuvarande miljöprogram; integreringen i staden styr- och uppföljningssystem. Riktlinjen ”Hållbar stadsutveckling” har inte bara utgjort underlag till förslaget, utan också arbetats in i tillämpliga delar. Stadsledningskontoret föreslår därför att förslaget till

miljöprogram för Stockholms stad godkänns och att riktlinjen ”Hållbar stadsutveckling” utgår som styrdokument.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för 2011 anges följande:

”Under 2011 kommer arbetet med miljöprogrammet för perioden 2012-2015 inledas. Arbetet leds av kommunstyrelsen och kommer att vara stadsövergripande.”

Den totala projektorganisationen har omfattat 16 förvaltningar och bolag. Nästan 50 personer har involverats i framtagande av mål, faktaunderlag och indikatorer.

Ärendet

Förslaget till Miljöprogram för Stockholms stad 2012-2015 innehåller sex inriktningsmål samt 29 delmål. Inriktnings- och delmål bryter ned det i budget beskrivna verksamhetsområdesmålet ”Stadens livsmiljö ska vara hållbar” till greppbara och uppföljbara mål.

Inriktningsmålen beskriver fundamentet i en hållbar stadsutveckling, utifrån miljöaspekterna i hållbarhetstemat. Inriktningsmålen identifierar inom vilka områden staden ska fokusera sina insatser:

- Miljöeffektiva transporter
- Giftfria varor och byggnader
- Hållbar energianvändning
- Hållbar användning av mark- och vatten
- Miljöeffektiv avfallshantering
- Sund inomhusmiljö

Med miljöprogrammet följer två bilagor. Bilagan med indikatorer innehåller förslag till uppföljningsmått som nämnder och styrelser med utpekat ansvar kan använda sig av för att följa upp delmålen. Ytterligare en bilaga kompletterar faktaunderlag samt ger en nationell och internationell utblick kring målområdet.

Ärendets beredning

Ärendet är berett av staben vid stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget till miljöprogram har tagits fram på relativt kort tid. Den snabba hanteringen har möjliggjorts genom den breda

projektorganisation som snabbt kunde sättas samman. Deltagande förvaltningar och bolag har prioriterat projektet och avsatt resurser i form av sina respektive expertkompetenser inom varje inriktningsmål.

Programmet syftar till att bryta ned stadens verksamhetsmål *Stockholms livsmiljö ska vara hållbar* till begripliga och uppföljbara delmål. Programmet pekar ut uppföljningsansvariga nämnder och bolag och lämnar förslag på hur delmålen kan följas upp. I fördelningen av uppföljningsansvaret har hänsyn tagits till nämnders och bolagsstyrelserns rådighet över målet. Så kallade ”verka för mål” kan inte helt undvikas. Stadsledningskontoret menar dock att i begreppet ”rådighet” ingår att staden kan skapa förutsättningar för måluppfyllelse hos aktörer inom områden där staden inte har egen verksamhet.

Förslaget till miljöprogram för Stockholms stad vilar övergripande på tre underlag:

- De nationella miljökvalitetsmålen
- Miljöprogram för Stockholms stad 2008-2011
- Miljö- och hälsoutredning för Stockholms stad

Parallellt med stadens arbete har arbetet med att ta fram regionala miljömål pågått. Projektet har utgått från de befintliga regionala miljömålen samt strävat efter att följa den pågående processen med att ta fram nya i arbetet med stadens miljöprogram.

Kommunfullmäktige antog 2010-12-13 ett kompletterande *sjunde* kapitel till Stockholm stads miljöprogram 2008-2011. Kapitlet *Hållbar stadsutveckling* utgör under 2011 en riktlinje till miljöprogrammet och har som sådant utgjort underlag för framtagande av förslaget till miljöprogram. Kapitlet *Hållbar stadsutveckling* har i tillämpliga delar arbetats in i förslaget till miljöprogram. Hållbar utveckling är ett brett begrepp som inkluderar miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Stadens miljöprogram fokuserar genom angivna inriktningsmål på den miljömässiga dimensionen i hållbarhetstemat. Detta miljöprogram är därför en grundläggande del i en hållbar stadsutveckling. Ekonomiska- och sociala hållbarhetsaspekter återkommer i stadens budget samt andra styrdokument. Mot bakgrund av att riktlinjen *Hållbar stadsutveckling* är inarbetat i förslaget till Miljöprogram för Stockholms stad 2012-2015 föreslår stadsledningskontoret att nämnda riktlinje utgår som stadsövergripande styrdokument när det nya miljöprogrammet börjar gälla.

Projektet har i samarbete med exploateringskontoret genomfört en temadag med fokus på energifrågor riktat till privata och kommunala byggherrar genomförts. Efter temadagen tillställdes deltagarna en enkät där tillfälle till fördjupad dialog bjöds.

Genomförande och uppföljning

Ansvar för genomförandet av miljöprogrammets 29 delmål åvilar samtliga stadens nämnder och styrelser. Miljöprogrammets stadsövergripande karaktär understryks genom att samtliga nämnder och styrelser förväntas ta fram, alternativt uppdatera befintliga miljöhandlingsplaner utifrån miljöprogram 2012-2015. Uppföljningsansvaret för delmålen fördelas dock i miljöprogrammet på specifika nämnder och styrelser. Kommunstyrelsen har det övergripande uppföljningsansvaret för programmet och bär därmed rapporteringsansvaret till kommunfullmäktige. Miljöprogrammets genomförande och uppföljning ska integreras i stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, förkortat ILS.

Integrering av miljöprogrammet i stadens styrsystem betyder att målen i miljöprogrammen blir en förlängning och förtydligande av verksamhetsområdesmålet i budget. Nämndens och styrelsens åtaganden utifrån miljöprogrammet ska framgå av verksamhetsplanen. Uppföljningen sker i enlighet med budgetprocessens avstämningar, tertialrapport 1 och 2 samt årsredovisning. Indikatorer väljs i samråd med kommunstyrelsen och fastställs i respektive nämnd eller styrelses verksamhetsplan.

Integreringen av miljöprogrammet i stadens budget och kvalitetsuppföljning är nyckeln till ett framgångsrikt miljöarbete. Ansvar för åtgärderna fördelas till nämnder med rådighet över delmålen. Uppföljningsansvarig nämnd eller styrelse redovisar sedan åtgärderna i den ordinarie verksamhetsuppföljningen. Denna integrering uppmärksammades särskilt i EU kommissionens motivering till att utnämna Stockholm till Europas första miljöhuvudstad 2010. Stadsledningskontoret menar att denna ordning ska behållas i uppföljningen av det nya miljöprogrammet, inte bara för att den är prisbelönt, utan framförallt för att den säkrar prioriteringar, rådighet och resultat.

Stadsledningskontoret erinrar om att budget alltid är överordnat styrdokument och dess prioriteringar styr åtgärder och aktiviteter föranledda av miljöprogrammet i nämndens eller styrelsens verksamhetsplan.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att förslaget till miljöprogram för Stockholms stad 2012-2015 godkänns.

Bilagor

1. (Bilaga 1-3) Stockholms miljöprogram 2012-2015.